

Agenda Toerisme Oostzaan 2018-2022

Inleiding

Oostzaan is met 9.671 inwoners een kleine gemeente, gelegen in een waterrijke landschap met veel groen. Er zijn twee belangrijke recreatie- en natuurgebieden binnen Oostzaan. Het recreatiegebied het Twiske ligt deels op het grondgebied van Oostzaan en wordt beheerd door recreatieschap Twiske- Waterland. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie Noord-Holland en diverse gemeenten. Het natuurgebied Oostzanerveld is een cultuurhistorisch landschap, die bestaat uit langgerekte weilanden, omringd met water en wordt beheerd door Staatsbosbeheer. Oostzaan is een lintdorp met mooie huizen, boerderijen en kapbergen aan het lint. De kernwaarden zijn groen, waterrijk en landelijk. Hiernaast beschikt de gemeente over een aantrekkelijke dorpskern met een grote kerk, een theater, horeca faciliteiten en detailhandel. Gelegen tussen Zaanstad, Amsterdam, Wormerland en Landsmeer heeft Oostzaan een goede bereikbaarheid.

Momenteel is er geen specifieke visie of strategie voor toerisme in Oostzaan. Het toeristisch product wordt momenteel onderbenut door gebrek aan lokale arrangementen. De zeer gunstige ligging ten opzichte van toeristische trekpleisters als Amsterdam, Waterland en Zaanstad maakt dat er een potentieel ligt voor Oostzaan om op de toeristenstromen in te spelen. In de structuurvisie Oostzaan 2025 is hierop geanticipeerd. In 2025 zal Oostzaan inzetten op recreatie en toerisme als nieuwe markt. Deze agenda is een mooi uitgangspunt om dit proces nu in gang te zetten.

Regio Zaanstreek-Waterland

De gemeente Oostzaan maakt deel uit van de regio Zaanstreek-Waterland. Zaanstreek-Waterland is een deelregio binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) met Amsterdam als economische motor. De regio Zaanstreek-Waterland ondervindt de voordelen van deze sterke metropool en draagt zelf ook actief bij aan de aantrekkelijkheid hiervan. De regio Zaanstreek-Waterland wil economisch krachtig en toeristisch aantrekkelijk zijn.

Toerisme is een groeimarkt. In 2016 is het toerisme naar Nederland met 5% gegroeid en de groei in de MRA stijgt daar nog bovenuit. Sinds 2010 is het internationaal toerisme naar Nederland zelfs meer dan 50% gegroeid. Zaanstreek-Waterland vormt een belangrijk onderdeel van het toeristisch profiel van de MRA. Voor de internationale bezoeker wordt het gepositioneerd als 'Old Holland' met water, molens, industrie, polders en historische stadjes.

Zaanstreek-Waterland kan verder worden gezien als de recreatieve achtertuin van Amsterdam en haar eigen inwoners. Het bijzondere landschap met belangrijke natuur en cultuur-historische waarden vormt een aantrekkelijke basis voor tal van recreatieve activiteiten. Het is een aantrekkelijk groen gebied, met mogelijkheden voor wandelen, fietsen en waterrecreatie. Voor de toeristische bedrijvigheid in Zaanstreek-Waterland is de binnenlandse bezoeker overigens de primaire doelgroep.

Om de omvang van het toerisme verder te ontwikkelen zijn gezamenlijke acties nodig die het verblijfsklimaat aantrekkelijker maken, bijvoorbeeld door te voorzien in het juiste verblijfsrecreatieve aanbod en het verbeteren van fiets-, wandel- en vaarmogelijkheden. Ook het samen slimmer verzamelen van informatie over het gedrag van bezoekers is een basisvoorwaarde om tot verbetering van het regionale toeristische product te kunnen komen. Afstemming van de inspanningen voor marketing en promotie zorgt voor een betere aansluiting op de regionale toeristische ambities en het vergroten van de toeristische omzet.

Regio Zaanstreek-Waterland zet met zijn economische visie in op toerisme door middel van de volgende acties:

1. Afstemming over regionale spreiding en kwaliteit verblijfsaccommodaties.

2. Ontwikkeling regionale marketingstrategie. Focus ligt op regionale vaar- en fietsroutes, arrangementen en het onder de aandacht brengen van het Old Holland verhaal en de wetlands (veenweidegebieden).
3. Oplossen van knelpunten in recreatieve routes; knelpunten inzichtelijk maken en oplossen, zodat fiets- wandel- en vaarrecreatie binnen de regio makkelijk gecombineerd kan worden.

Kansen recreatie en toerisme Oostzaan

Recreatie en toerisme kan een belangrijke economische, maar ook maatschappelijke bijdrage aan Oostzaan leveren. Toerisme zorgt voor economische bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Maatschappelijk gezien draagt de toeristische sector bij aan de kwaliteit van leven en brengt het bevolkingsgroepen met elkaar in contact door uitbreiding van het voorzieningen- en activiteitenaanbod. De kans voor Oostzaan om zich op recreatief en toeristisch gebied te ontwikkelen ligt vooral bij de inzet op kleinschalige ontwikkelingen die aansluiten op het karakter van Oostzaan en op de kernwaarden groen, waterrijk en landelijk. De doelgroep die past bij het karakter van Oostzaan is de binnenlandse recreatieve bezoeker en de zelfstandig reizende internationale toerist.

Kansen voor Oostzaan om de recreatieve en toeristische sector te versterken zijn er op de volgende gebieden:

1. Samenwerken met de regio.

In de regio zijn verschillende samenwerkingsverbanden die zich richten op het versterken van recreatie en toerisme door kennisdeling en samenwerking op het gebied van marketing, promotie en productontwikkeling.

De ambtelijke werkgroep Toerisme van de MRA is een nuttige werkgroep, waar projecten zoals Amsterdam bezoeken Holland zien (ABHZ), Cycleseeing, etc. worden ontwikkeld.

De regio Zaanstreek-Waterland als onderdeel van de MRA is een voor Oostzaan belangrijk samenwerkingsverband, waarin gezamenlijk toeristische acties zijn geformuleerd. Deze acties worden vanaf 2018 in samenwerking met de overige gemeenten verder uitgewerkt. Naast de regionale samenwerking wordt meer samenwerking gezocht met Amsterdam Noord.

2. Verblijfsaccommodaties

Oostzaan heeft een vier sterren Van der Valk hotel met een hoge bezettingsgraad. Hiernaast zijn er verschillende Bed & Breakfasts gevestigd op diverse locaties in Oostzaan. De marktruimte voor grootschalige verblijfsaccommodaties in de regio is beperkt (zie onderzoek LA Groupe, 2017) Maar er is ruimte voor en behoefte aan meer in het landelijk gebied ingebedde vormen van verblijfsrecreatie. Het is belangrijk om in te zetten op kwaliteit en duurzaamheid. Oostzaan zal net als de regio Zaanstreek-Waterland inzetten op kwaliteit en verblijfsaccommodaties vestigen op locaties die toeristisch aantrekkelijk zijn, zoals aan het water, in de dorpskern en in het Twiske. In samenwerking met de regio wordt afhankelijk van het Provinciaal onderzoek naar verblijfsaccommodaties regionaal onderzoek uitgevoerd naar alle vormen van verblijfsaccommodaties, zoals B&B's, campings, camperplaatsen, jachthavens, etc. Vervolgens wordt een regionale kansenkaart opgesteld en een beleidskader geformuleerd waarin staat hoe om te gaan met ontwikkelingen als AirBnB.

3. Fietsrecreatie

Van alle vrijetijdsactiviteiten die Nederlandse bezoekers ondernemen, blijkt buitenrecreatie de populairste te zijn. Vooral wandelen en fietsen zijn populair. Oostzaan maakt deel uit van verschillende fietsroutes voor de binnenlandse bezoeker en haakt in 2018 aan op een cycleseeing route van de MRA, die op de internationale toerist zijn gericht. Het betreft de Waterland route van Amsterdam naar Purmerend, die deels door het Twiske loopt.

Voor de binnenlandse bezoeker heeft de gemeente in samenwerking met de Oudheidkamer en de Fietzersbond Zaanstreek een historisch en recreatieve fiets en wandelroute ontwikkeld, die in 2018 via diverse fietsplatforms en promotieorganisaties gepromoot gaat worden. Oostzaan streeft naar bevordering van fietsrecreatie en gaat aansluiting zoeken bij lopende fietsinitiatieven binnen de regio. Hiernaast wordt de mogelijkheid verkend om een TOP (toeristisch overstap punt) te realiseren. Een TOP is een knooppunt waar de bezoeker de auto kan achterlaten om vandaar te fietsen, wandelen of te varen in een recreatieve omgeving.

4. *Waterrecreatie*

Water speelt een belangrijke rol in Oostzaan. Zo maakt Oostzaan deel uit van het sloepennetwerk en wordt er binnen het Twiske zowel door particulieren als groepen veel aan waterrecreatie gedaan; zoals fluisterbootvaren, roeien, zeilen, kanoën, waterfietsen, suppen, windsurfen en duiken.

De opgave is het waterrijke landschap verder toegankelijk en beleefbaar te maken. Binnen de regio Zaanstreek-Waterland wordt onderzoek gedaan naar de knelpunten in vaarroutes vervolgens zullen voor de regio de mogelijkheden worden verkend om de knelpunten op te lossen. Ook wordt de mogelijkheid verkend voor het plaatsen van voorzieningen, zoals een elektrisch laadpunt voor elektrische sloepen, zodat Oostzaan kan aanhaken op een nog te ontwikkelen elektrisch sloepennetwerk, een waternetwerk voorzien van elektrische laadpalen voor elektrische sloepen.

5. *Professionele marketing en promotie*

Op het gebied van marketing en promotie is er voor Oostzaan een grote inhaalslag te maken. Versterking van de marketing en promotie en beter promoten van wat er al is in Oostzaan is een eerste stap. De goede bereikbaarheid van Oostzaan met fiets en openbaar vervoer vanuit de toeristische trekpleister Amsterdam is iets dat beter geprofileerd kan worden. Hiernaast zijn de veenweidegebieden in de regio uniek. Het wetlands concept wordt in samenwerking met buurgemeenten en natuurorganisaties verder uitgewerkt en opgenomen in marketing en promotie doelen.

De online zichtbaarheid van het recreatief en toeristisch aanbod dient verbeterd te worden. Zowel op de gemeentelijke pagina als op een externe pagina moeten de recreatiemogelijkheden in Oostzaan en de ondernemers binnen de sector goed vindbaar zijn. Meer samenwerking met promotieorganisaties, zoals Bureau Toerisme Laag Holland kunnen hieraan bijdragen.

6. *Cultuur en historie*

Oostzaan biedt met Theater de Kunstgreep en diverse kunst-, muziek- en muziektheaterverenigingen een breed aanbod van cultuur voor de lokale maar ook regionale bezoeker. Tijdens de Zaanse Uitmarkt in 2017 heeft Oostzaan met verschillende organisaties en verenigingen uit de cultuur sector deelgenomen aan de Uitmarkt. De komende jaren wordt weer naar samenwerking gezocht. Diverse evenementen in Oostzaan, die interessant zijn voor de regionale bezoeker kunnen via promotieorganisaties regionaal gepromoot worden.

Oostzaan heeft een rijke historie. Samen met de Oudheidkamer van Oostzaan en andere organisaties kunnen de mogelijkheden worden verkend om aan te haken op landelijke evenementen, zoals de maand van de geschiedenis of regionale activiteiten, zoals de (industriële) evenementen in Zaanstad en Amsterdam Noord.

7. *Platform recreatie en toerisme*

In 2018 wordt een platform recreatie en toerisme in Oostzaan opgericht. Het doel van het platform recreatie en toerisme is het creëren van een toeristisch-recreatief netwerk, waarin

kennisuitwisseling, afstemming en samenwerking tussen ondernemers en belanghebbenden in de gemeente en met de gemeente mogelijk wordt gemaakt. Zichtbare resultaten die worden nagestreefd zijn een toename in het aanbod van toeristische en recreatieve producten en diensten en een grotere bekendheid van Oostzaan. Uiteindelijk moet de inzet leiden tot meer bezoekers die langer verblijven en meer besteden in Oostzaan.

Bovenstaande kansen zijn bedoeld om het toerisme te bevorderen. Een groter toeristisch aanbod kan inwoners van Oostzaan ook meer voorzieningen bieden. Een toename van bezoekers in Oostzaan kan immers dienen als aanjaagfunctie voor nieuwe voorzieningen, zoals horeca langs recreatieve routes die goed op elkaar aansluiten en het ontwikkelen van vernieuwende activiteiten en producten.

Overzicht Acties

	Actie	Activiteiten	Doel
1.	Samenwerking met de regio	1.1 Oostzaan sluit aan bij de werkgroep Toerisme van de MRA. 1.2 Oostzaan sluit aan bij het ambtelijk Zaanstreek-Waterland overleg. 1.3 Oostzaan zoekt samenwerking met Amsterdam Noord en buurgemeenten.	Kennisdeling, belangenbehartiging, informeren bestuurders, signalering kansen voor samenwerking en subsidiemogelijkheden.
2.	Verblijfsaccommodaties	Verkenning kansenkaart verblijfsaccommodaties in Oostzaan n.a.v. onderzoeksresultaten naar diverse vormen van verblijf in regio Zaanstreek-Waterland.	Kwalitatieve verblijfsaccommodaties op toeristisch interessante locaties
3.	Fietsrecreatie	3.1 Aansluiting zoeken bij initiatieven vanuit de MRA. 3.2 Bij promotieactiviteiten aandacht voor fietsen in Oostzaan benadrukken. 3.3 Nieuwe fiets routes ontwikkelen in samenwerking met buurgemeenten. 3.4 Fietsroutes Oostzaan promoten. 3.5 Verkennen mogelijkheden om een TOP te realiseren.	Bevorderen fietsrecreatie en bekendheid van routes door Oostzaan.
4.	Waterrecreatie	4.1 Onderzoek naar knelpunten in vaarroutes (regio). 4.2 Verkennen mogelijkheden om knelpunten op te lossen (regio). 4.3 Mogelijkheden onderzoeken voor vaarexcursies Oostzanerveld. 4.4 Mogelijkheid verkennen voor plaatsing elektrisch laadpunt.	Bevorderen waterrecreatie. Toegankelijkheid vaarrecreatie verbeteren. Aanbod vaarrecreatie uitbreiden.
5.	Marketing en promotie	5.1 Recreatie en toerisme opnemen op de gemeentelijke website. 5.2 Ontwikkeling externe website met recreatief en toeristisch aanbod van Oostzaan. 5.3 Verkennen mogelijkheden om social media in te zetten voor promotie en marketing van Oostzaan. 5.4 In samenwerking met buurgemeenten en natuurorganisaties het wetlands concept uitwerken. 5.5 Samenwerken met promotieorganisaties. 5.6 Meewerken aan regionale marketing strategie (regio).	Bekendheid Oostzaan vergroten door professionele marketing en promotie.

		5.7 uitrollen visitor data systeem voor beter inzicht in bezoeker (regio).	
6.	Cultuur en historie	6.1 Samenwerking zoeken met Zaanstad en Amsterdam op het gebied van cultuur. 6.2 Evenementen in Oostzaan regionaal promoten via promotieorganisaties. 6.3 In samenwerking met diverse organisaties in Oostzaan, mogelijkheden verkennen om aan te haken op landelijke en regionale evenementen zoals de maand van de geschiedenis, I-Fikz (organisatie industriële evenementen), etc. door samenwerking met buurgemeenten en musea, zoals het Zaans museum.	Bekendheid Oostzaan vergroten.
7.	Platform recreatie en cultuur	7.1 Lancering platform recreatie en cultuur 7.2 Organisatie plenaire sessie platform recreatie en cultuur (2x per jaar) 7.3 Ondernemers en belanghebbenden binnen de sector verbinden met andere ondernemers in de regio.	Creëren toeristisch recreatief netwerk. Kennisuitwisseling en samenwerking. Toename toeristisch recreatieve producten en diensten.